

A Fővárosi Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Lindmayer Ügyvédi Iroda által képviselt I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe) I. rendű és Szabó Dósa Éva (felperes címe) II. rendű alperesek ellen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. január 26-án kelt 8.G.40.750/2015/21. számú ítéletével szemben az I. rendű alperes 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy az elsőfokú bíróság állapítsa meg az I. rendű alperessel 2008. május 8-án megkötött kölcsönszerződés ... pont 1. bekezdés utolsó mondatának, továbbá az I. rendű alperessel mint zálogjogosulttal a kölcsön biztosítására kötött jelzálogjogot alapító szerződésből általa idézett rendelkezések, mint tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése, továbbá a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.05.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés a) pontja, b) pontja és j) pontja alapján, figyelemmel a 93/13/EGK Irányelv 6. cikk (1) bekezdésében foglaltakra is. A II. rendű alperest mindezek türéseére kérte kötelezni.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a 2017. január 26-án kelt 8.G.40.750/2015/21. számú ítéletében megállapította, hogy a felek között 2008. március 8. napján létrejött, kölcsön-nyilvántartási számú kölcsönszerződés ingatlanfedezet mellett nyújtott, személyi hitelhez elnevezésű szerződés ... pontjának alábbi rendelkezése: „Az Adós tudomásul veszi, hogy a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében a Banknál vezetett számlái és a Bank vonatkozó bizonylatai alapján készített, közjegyzői okiratba foglalt, Bank részéről tett nyilatkozatot, vagy közjegyzői tanúsítványt

elfogadja a terhére fennálló kölcsön és járuléktartozás közokirati tanúsításaként, továbbá az Adós aláveti magát annak, hogy a terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás mértékét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezésének esetére is, a Bank felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa." tisztességtelen.

A felperes keresetét ezt meghaladóan elutasította és kötelezte az I. rendű alperest a felperesnek 22.050 forint perköltség megfizetésére.

Az ítélete indokolásában idézte a felek közötti szerződés megkötésekor hatályos Ptk. 209. §, 209/A. § (2) bekezdését és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének a), b) és j) pontját, továbbá 3. § (2) bekezdését és a szerződéskötéskor hatályos 1994. évi LIII. törvényt (a továbbiakban: Vht.) 21. §-át.

Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontjának támadott feltétele az I. rendű alperes arra irányuló törekvését tükrözi, hogy végrehajtható közjegyzői okirat kiállítására kerüljön sor, ami nem jelenti azt, hogy az ahhoz szükséges feltételek bekövetkezésének részéről történő „bebiztosítása” tisztességtelensége ne lenne vizsgálható.

Annak tulajdonított jelentőséget, hogy a kikötés a közjegyzői okirat közokirati jellege folytán alkalmas arra, hogy az I. rendű alperes a fogyasztói szerződésen alapuló igényét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) bizonyítási kötelezettségre és bizonyítási teherre vonatkozó szabályai nélkül érvényesítse. A közjegyzői ténytanúsítvánnyal szemben a felperes ellenbizonyításra kényszerül, annak bizonyítására, hogy a közokiratba foglalt adat, tény nem felel meg a valóságnak. A közjegyzői tanúsítványt ugyanis a tartozás mindenkori összegének a közokirati tanúsításaként fogadja el az adós, így annak veti alá magát, hogy tartozása mértékét a bank egyoldalú közlése alapján tanúsítja a közjegyző. Nem arról van szó, hogy a bank által kimutatott tartozásról, annak ismeretében, az adós tesz közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot. Kiemelte, hogy ennek hiányában az I. rendű alperes lenne köteles bizonyítani a követelése fennállását és összegét. E szerződési kikötés e teher alól mentesíti, a bizonyítási teher megfordul, ezáltal nehezítve a fogyasztó helyzetét.

Hangsúlyozta, hogy önmagában a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés nem elegendő a végrehajtási záradékkal történő ellátáshoz, ahhoz külön ténytanúsítvány is szükséges. A keresettel támadott kikötés szerint a fogyasztó annak elfogadására kötelezte magát, hogy mindenkori tartozása összegének meghatározására a bank egyoldalú nyilatkozata, könyvei, nyilvántartásai alapján kerül sor, amely alapján közjegyzői okirat kerül kiállításra, ami a végrehajtás alapjául szolgál. A bank egyoldalú nyilatkozata alapján készített közjegyzői ténytanúsítvány közjegyzői záradékolás után alapot képez a végrehajtás bank részéről történő megindítására. Ezért önmagában az I. rendű alperes a nyilvántartás vezetésére és a kimutatás fogyasztó részére történő megküldésére vonatkozó jogszabályi kötelezettsége a támadott feltétel tisztességességét nem támasztja alá.

Az elsőfokú bíróság azt is figyelembe vette, hogy a 93/13/EGK Irányelv mellékletének 1. pont q) alpontja szerint tisztességtelennek minősül az a feltétel, amely bizonyítási terhet ró a fogyasztóra, amelyet az alkalmazandó jog értelmében rendszeren a másik szerződő félnek kellene viselnie. Kifejtette, hogy a végrehajtási záradékkal elrendelt végrehajtással szemben a végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti perben felperesként a fogyasztót terheli a bizonyítás. Kitért arra is, hogy abban az esetben, ha a közjegyzői okiratba foglalt szerződés felmondását az I. rendű alperes közjegyzői okiratba foglalja, a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátásához is szükséges a ténytanúsítvány. Ebben az esetben anélkül indul végrehajtási eljárás a felperes ellen, hogy előtte ismerné a vele szemben fennálló I. rendű alperesi igényt és azt vitatni tudná, mert a keresettel támadott szerződési feltétel értelmében a bank részéről elkészített, közjegyző előtt tett nyilatkozatot, vagy a közjegyzői ténytanúsítványt elfogadja a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás közokirati tanúsításaként. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a támadott szerződési feltétel hiányában nincs lehetőség a végrehajtási záradék kiállítására. Jelentőséget tulajdonított azonban annak is, hogy amennyiben a ténytanúsítvánnyal együttesen sem

lennének alkalmasak a végrehajtás elrendelésére a közjegyzői okiratok, akkor is a bank rendelkezésére áll egy olyan közjegyzői ténytanúsítvány, amellyel szemben a fogyasztót terheli a bizonyítás egy esetleges, a bank által indítandó perben.

Kiemelte, hogy a fogyasztóval kötött szerződés kikötésének tisztességtelensége nem attól függ, hogy a feltétel kidolgozójának mi volt a szándéka, az utóbb milyen gyakorlatot követ, alkalmazza-e ténylegesen a kikötést. Jelentősége annak van, hogy fennáll-e az elvi lehetősége, hogy a feltétel a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozhatja. Ezért a támadott szerződési kikötés esetében is fennáll annak az elvi lehetősége, hogy a feltétel a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozhatja.

Mindezekre tekintettel arra a következtetésre jutott, hogy a keresettel támadott szerződési feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjába ütközik. Megállapította, hogy nem tartozik az a) pontban megfogalmazott körbe, mert az I. rendű alperest a hivatkozott rendelkezések nem jogosítják a szerződési feltételek értelmezésére, és a b) pont szerinti körbe sem, mert nem jogosítja fel kizárólagosan az I. rendű alperest annak megállapítására, hogy a saját teljesítése szerződésszerű-e.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta a Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján a szerződés részbeni érvénytelenségére figyelemmel, hogy a semmis szerződési feltétel szerződésből történő kiesésére figyelemmel a szerződés az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető-e, és megállapította, hogy annak kiesése folytán is teljesíthető, a felek szolgáltatásainak - ellenszolgáltatásainak értékegyensúlya nem bomlik meg.

A jelzálogjogot alapító szerződés pontjának keresetben hivatkozott okokból való tisztességtelenségét megalapozatlannak találta és az arra vonatkozó felperesi keresetet elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek 50-50%-os pernyertességének - pervesztességének arányában rendelkezett. Megállapította, hogy a felperest az általa lerótt 36.000 forint kereseti illeték fele összege és az őt képviselő ügyvéd a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. § alapján számított 30.000 forint + áfa összegben megillető munkadíjának fele összege, mindösszesen 37.050 forint perköltség illeti meg, míg az I. rendű alperes perköltségként az őt képviselő ügyvéd R. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított 30.000 forint munkadíj fele összegére jogosult, ezért az I. rendű alperest a 22.050 forintos különbözet megfizetésére kötelezte a felperes részére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

Érvelése szerint az ítélet indokolása olyan megállapításokat tartalmaz a közokirat végrehajtási záradékkal történő ellátásával kapcsolatban, amely a Vht. 21. §-ában foglaltakkal ellentétes, mert a ténytanúsítvány támadott rendelkezés alapján történő kiállítását tévesen a végrehajtási záradék kiállításának feltételévé tette. Hivatkozott a Kúria Pfv.I.21.783/2016/5. számú ítéletére, az abban kifejtetteket mindenben helytállónak és a perbeli esetre alkalmazhatónak tartotta. Hangsúlyozta: a közjegyzői tanúsítvány a felmondás megtörténtének tényét igazolja, azonban a közjegyző nem ezt, hanem a szerződéskötéskor felvett egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó közokiratot látja el végrehajtási záradékkal.

Előadta, hogy a támadott szerződéses rendelkezésben hivatkozott közjegyzői tanúsítvány a végrehajtási záradékolásnak nem feltétele a követelés mennyisége, azaz összege szempontjából. Az I. rendű alperes attól függetlenül is jogosult a felperes tartozásának egyoldalú meghatározására és annak bejelentésére a végrehajtási eljárás megindítására kérelme előterjesztésekor. A Vht. 23/C. § (2) bekezdése alapján az ilyen utólag kiállított közokirat kizárólag a kötelezettség lejártának tényét vagy a kötelezettség beálltához szükséges feltétel megtörténtét tanúsíthatja. Kifejtette, hogy a közjegyző ténytanúsítványa csak azt tanúsítja, hogy a közjegyző előtt a nyilatkozattevő az abban foglalt nyilatkozatot megtette. Az I. rendű alperes a saját nyilvántartásai alapján a felperesi tartozás

fennállónak tartott összegét megállapító nyilatkozat közjegyző előtti megtételére a keresettel támadott szerződési rendelkezés hiányában is jogosult lenne.

Álláspontja szerint a támadott kikötés nem tartalmaz semmilyen joglemondást és nem zárja ki a tartozásösszegeinek felperes általi vitatásának lehetőségét sem. Kiemelte, hogy a támadott bekezdésben a tartozásösszegeinek felperes általi elismerése nem szerepel, nem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést és megállapodást, hogy az adós az abban foglaltak alapján a közokirati tanúsításban szereplő kölcsön- és járuléktartozás fennálltát, összegét elismerte volna. A feltétel a tartozás tanúsításának módjára, nem a tartozásösszegeinek a meghatározására irányul. A felperes ellenőrizhette és szükség esetén kifogásolhatta a nyilvántartás megfelelőségét és az összeg helyességét. A támadott szerződési feltétel nem értelmezhető kiterjesztően a Ptk. 207. § (4) bekezdésére figyelemmel, azaz oly módon, hogy az I. rendű alperes által készített tartozás-kimutatásában foglaltaknak a vitatás jogáról lemondva alávetette volna magát a felperes, mert ilyen kifejezett nyilatkozatot nem tartalmaz a szerződés.

Annak van jelentősége, hogy a közjegyző a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést látja el záradékkal, tehát a szerződésbe foglalt tőke, kamat és kezelési költség alapozza meg a végrehajtást kérő követelését, a közjegyzői okiratba foglalt felmondás rögzíti a végrehajtást kérő nyilatkozatát a lejárt tartozás összegére. A végrehajthatóságnak nem feltétele a követelésösszegeinek vizsgálata, erre nincs jogi lehetőség. A közjegyző a végrehajtás elrendelésekor csupán azt vizsgálja, hogy a követelés lejárt-e, ennek során annak igazolása szükséges, hogy a felmondás hatályosult, így a tartozás esedékessé vált.

Kifejtette, hogy végrehajtási záradék kiállításának hiányában az I. rendű alperes által indított marasztalási perben is az I. rendű alperes nyilvántartásaiból kell kiindulni.

Mindezek alapján semmiféle tartalmi változást nem eredményezett a felek jogviszonyában a támadott kikötés.

Idézte a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 12. §-át, 136. § (1) bekezdés e) és g) pontjait, valamint a 142. § (1)-(3) bekezdéseit azzal, hogy a közjegyzői tanúsítvány az alperes felmondási nyilatkozatát és a felmondás megtörténtének tényét igazolja, amelyre a közvetlen végrehajthatóság elrendelhetősége érdekében van szükség. Álláspontja szerint a végrehajtási záradékolás és a közvetlen végrehajtás elrendelése esetén az adós nincs elzárva attól, hogy az alapul szolgáló szerződés érvényességét és/vagy a közvetlenül végrehajtani kért összeget vitassa. Arról sincs szó, hogy a rendelkezés a bizonyítási kötelezettséget áttelepíti a felperesre, és arról sem, hogy a végrehajtás tárgyává tett követelésösszeget az adós nem jogosult vitatni. Hivatkozott arra, hogy a rendelkezés nem a szerződésen, hanem a közokirati formára és a közvetlen végrehajthatóságra irányadó jogszabályi rendelkezéseken alapul. A felperes a közokirati elemet és a közvetlen végrehajthatóságot próbálja minden alap nélkül vitatni. Az I. rendű alperes jogosult a kölcsönszerződést felmondani, a felmondásról szóló, valamint a felmondás időpontjában fennálló tartozást is tartalmazó nyilatkozatát közjegyzői okiratban foglaltatni, és végül az adósokkal szembeni közvetlen végrehajtás elrendelését kérni. Mindezekre akkor is jogosult, ha a perbeli szerződés mindezt nem tartalmazza. A jogszabályi rendelkezésekhez képest a szerződés többletjogosítványt nem tartalmaz, az adós pedig a végrehajtás megszüntetési vagy korlátozási perkeretei között hivatkozhat arra, hogy a kölcsönszerződés alapján nem vagy eltérő összegben tartozik. Az alperes a fellebbezési ellenkérelmének alátámasztásaként több eseti döntésre is hivatkozott (Budapest Környéki Törvényszék 3.G.40.300/2016/8., a Győri Törvényszék 11.P.20.384/2016/12., a Fővárosi Törvényszék 4.G.41.746/2015/26., a Budapest Környéki Törvényszék 6.P.20.324/2016/15. és a Kecskeméti Törvényszék 22.205/2016/4. számú ítéleteire).

Felhívta a figyelmet, hogy a törvényi szabályokhoz képest a támadott kikötés a felperesre nézve nem hátrányos, sokkal inkább kedvező rendelkezéseket tartalmaz, amennyiben kifejezetten arról biztosítja, hogy a tartozására vonatkozó nyilatkozata a banki nyilvántartáson, bizonylatokon alapul, melyek vezetésére jogszabály alapján köteles. Továbbá a perbeli kikötés az adós tartozásának

kimutatását, és nem a teljesítés szerződésszerűségének megítélését szabályozza.

Hivatkozott arra, hogy számára a 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendelet 115. § (1) bekezdés c) pontja előírta, hogy amennyiben ingatlanra alapított zálogjog a hitel fedezete, akkor a szerződés tegye lehetővé számára, hogy a zálogjoggal biztosított követelését ésszerű időn belül érvényesíthesse. A közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozat alkalmazása pedig ennek a jogszabálynak, illetve a PSZÁF iránymutatásának való megfelelést szolgálta.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezésének helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú ítéletnek a keresetet - a jelzálogjogot alapító szerződés II.5. pontjának érvénytelenségének megállapítása és a II. rendű alperessel szemben tűrésre kötelezés iránti - részben elutasító rendelkezése a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló érdemi döntést hozott. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával a másodfokú bíróság túlnyomó részben egyetért, ezért az I. rendű alperes fellebbezésére tekintettel csupán az alábbiakat emeli ki.

A felperes nem vitásan fogyasztóként kötött az I. rendű alperessel kölcsönszerződést, amely a Ptk. 685. § e) pontja értelmében fogyasztói szerződésnek minősül, ezért a felek között a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) és a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződés jött létre. Ha a bíróság a fogyasztói szerződés valamely rendelkezését érvénytelennek találja, a szerződés azonban az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető, az érvénytelennek minősített kikötés nem vált ki joghatást; a szerződés egyebekben változatlan feltételekkel köti a feleket. A jelen perben a DH2 törvény 37. §-a nem alkalmazható, mert a keresettel érintett általános szerződési feltétel tisztességtelensége a főszoolgáltatásokat nem érinti és a felek közötti elszámolásra sem hat ki, míg a tisztességtelenségnek nem az érvényessé vagy hatályossá nyilvánítás, hanem az a jogkövetkezménye, hogy a feleket a feltétel nem köti, így a szerződést annak figyelmen kívül hagyásával kell teljesíteni [Ptk. 239. § (2) bekezdés]. A kereset előterjesztésének lehetősége ebben az esetben kizárólag a Ptk. 209/A. § (1) bekezdésének felhatalmazó rendelkezésén alapul, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a felperes keresetét a DH2 törvény 37-37/A. §-ában előírtak ellenére érdemben bírálta el.

A Ptk. 685. § a) pontja alapján jogszabálynak minősülő Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése a 93/13/EGK irányelv (3) bekezdésével és mellékletével összhangban felsorolja azokat a legfontosabb tartalmi feltételeket, amelyek a szerződéses kikötés tisztességtelenségét jellemzik, és ezáltal a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján azokat mérlegelés nélkül tisztességtelenségnek kell tekinteni.

A feltétel tisztességtelenségének megítélését a Hpt. 206. § (1)-(2) bekezdései egyáltalán nem érintik. A Hpt.-nek ezek a rendelkezései a folyamatos szerződésekre (betétösszegek ismétlődő lekötésére szóló szerződésekre) irányadóak, és a kölcsönszerződésben az alperes nem ilyen típusú pénzügyi szolgáltatásra vállalt kötelezettséget. A betét fogalmát a Hpt. 2. számú mellékletének I.1. pontja határozza meg a Ptk. szerinti betétszerződésként vagy takarékbetét-szerződés alapján fennálló tartozásként, ideértve a bankszámlaszerződés alapján fennálló pozitív számlaegyenleget is.

Mindettől függetlenül a kimutatás hallgatólagos elfogadása és az ahhoz fűződő joghatás nem azonos a bírósági peres eljárás nélküli végrehajtás megindításának lehetőségével.

A kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalása a Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében teljesen bizonyítja, hogy a felek az abban feltüntetett időben és helyen a benne foglalt nyilatkozatot megtették. A kötelezettségvállalást tartalmazó szerződés azonban a közjegyzői záradékolásnak csupán az egyik, de nem elegendő feltétele, mert a Vht. 2010. június 1-jétől hatályos 23/C. § (1) bekezdése (korábban 21. §) szerint az okiratot készítő közjegyző akkor láthatja el végrehajtási záradékkal a közjegyzői okiratot, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, a teljesítés módját és határidejét. A kötelelem keletkezését tartalmazó kölcsönszerződés megkötésének időpontjában az adós kötelezettségének későbbi mennyisége (összege) eleve nem állapítható meg, és abból az a feltétel, illetőleg időpont sem határozható meg, amelytől az adós későbbi kötelezettségének esedékessége függ [Vht. 23/C. § (2) bekezdés, korábbi Vht. 21. § (2) bekezdés]. Mindezek alapján a kölcsönszerződés végrehajtási záradékolásának jogszabályi feltételeit a kölcsönszerződés önmagában nem alapítja meg, amelyből következik, hogy az I. rendű alperes a keresettel támadott, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételt kifejezetten a közjegyzői záradékolás Vht. 23/C. § (1)-(2) bekezdéseiben [korábban 21. § (1)-(2) bekezdéseiben] előírt feltételeinek teljesülése érdekében kötötte ki.

Az Európai Bíróság C-32/14. számú ítélete szerint a közjegyzői záradékolás lehetősége az uniós jogot nem sérti, mert a fogyasztó által a Ptk. 209/A. §-a, valamint a Pp. 369. §-a alapján indított perekben a bíróságnak lehetősége van a feltétel tisztességtelenségének vizsgálatára.

A szerződés 4. pontja olyan időpontban jogosította fel az I. rendű alperest, hogy a saját nyilvántartásai alapján a felperes mindenkori tartozását egyoldalú jognyilatkozattal végrehajtás alapjául szolgáló közokiratba foglalja, amikor a felperes jövőbeli kötelezettségének összege, esedékessége még egyáltalán nem volt megállapítható. A kikötés folytán a bank a szerződéskötés időpontjában még nem ismert későbbi tartozás összegét saját szakapparátusának igénybevitelével a fogyasztó által sok esetben nem érthető bonyolult számítási módszerekkel egyoldalúan határozhatja meg. A kikötés az I. rendű alperest egyoldalúan jogosította fel a felperes szerződésszerű teljesítésének későbbi meghatározására, ennek eredményétől függően lehetőséget teremtett a szerződés felmondására, és ezáltal a Vht. 23/C. §-a (korábban 21. §-a), valamint a 10. § b) pontja alapján a felperes vagyontól közvetlenül veszélyeztető végrehajtás megindítására. A keresettel támadott kikötés által ezért a fogyasztó jövőbeni bizonytalan feltételektől függően kiszolgáltatottá válik a bank adminisztratív apparátusának nyilvántartása alapján meghozott egyoldalú döntésének anélkül, hogy lehetősége lenne a jogvitára hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság előtt indított polgári perben a garanciális eljárási jogok gyakorlásával érdemi védekezését előterjeszteni és megelőzni a vagyona elleni végrehajtás közvetlen megindítását. A Pp. XXV. fejezetében szabályozott, a 369. §-ban írt feltételekkel megindítható végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti per szűkebb eljárási cselekményekre szorított keretei a fogyasztó jogainak érvényesítését ehhez képest jelentősen megnehezíti, egyúttal arra kényszeríti, hogy az eljárás költségeit maga előlegezze meg, míg a végrehajtás felfüggesztésére kizárólag az eljáró bíróság mérlegelésétől függően nyílik lehetőség (Pp. 370. §). A tartozás összegét tartalmazó ténytanúsítvány a Pp. 195. § (1) bekezdésének alkalmazásával a tartozás összegének bizonyítását teljes egészében a felperesre terheli, és a speciális szabályok szerint lefolytatott soron kívüli eljárásban az alperes egyoldalú nyilatkozatával szemben valamennyi tényállításának bizonyítása is rá hárul. A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja értelmében tisztességtelenségnek minősül az a szerződési feltétel, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. A fentiek szerint a kölcsönszerződés 4.

pontjának a keresettel érintett része egyértelműen a Korm. rendelet j) pontjába ütközik.

A kifejtett indokokra tekintettel a kikötés együttes feltételei a felperes és az alperes mint polgári jogalanyok anyagi és eljárási jogainak egyenlőségét az alperes javára és a felperes hátrányára súlyosan megbontották, amellyel a felek szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a felperes hátrányára állapították meg, ezért a rendelkezés a Korm. rendeletben foglaltaktól függetlenül önmagában is megvalósította a Ptk. 209. § (1) bekezdésében írt törvényi tényállást.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - a Pp. 254. § (3) bekezdésének alkalmazásával visszautalva annak túlnyomó részben helyes indokaira - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező I. rendű alperes a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét megfizetni, amelynek mértékét az 1 R. 3. § (3) és (5) bekezdéseinek alkalmazásával a kifejtett érdemi tevékenységgel arányban határozta meg.

Budapest, 2017. szeptember 13.

Dr. Koday Zsuzsanna
a tanács elnöke

. Pusztai Anita
előadó bíró

Dr. Bleier Judit
bíró